Кошт паштовай перасылкі аплачана агулам.

Цана асобнага нумару 1500 м. п.

НАШ СЬЦЯГ

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі: **Вільня, Віленская вул. 12, п. 6.** (Wileńska 12 m. 6).
Рэдакцыя адчынена ад **12** да **2** г. штодня апрача сьвяточных дзён. Адміністрацыя ад **9** да **3** г.

Выходзіць тры разы у тыдзень.
Падпіска на **адзін месяц** з дастаўкай да хаты **18.000** м. п.
Для заграніцы удвая даражэй.

Няпрынятыя у друк рукапісы назад не вяртаюцца.
Аплата надрукаванага залежыць ад Рэдакцыі.
Цана абвестак: перад тэкстам 3500 мк., сярод тэксту 3000 м. і на 4 стр. 2500 м., за радок пэтыту у 1 шпальт.

№ 10 Субота, 7-га ліпня 1923 г. Год I.

Дзеля лепшае будучыны.

Школьны год ужо закончыўся.

Звычайна з канцам гадавое працы робяць падрахунак того, што за гэты год зроблена. Зробім гэта і мы, ды толькі наш падрахунак на землях Заходняе Беларусі дужа кароткі і невялікі.

Працавала некалькі дзесяткаў пачаткавых беларускіх школ і пяць гімназіяў. Гэта ўсё на паўтраця мільёна боларусаў, якія жывуць у межах Польскага гаспадарства.

Асабліва цяжкі абраз прадстаўляе наша пачаткавая школа. Усе захады нашага сялянства адкрываць па вёсках школы ў роднай беларускай мове канчаліся нічым. Не памаглі і выступленьні нашых паслоў у Сойме: паны міністры сулілі многа, ды неспаўнялі ніводнае свае абяцанкі. І толькі дзе-не-дзе сяляне, ня хочучы аддаваць дзяцей сваіх у чужую школу, дагадваліся абхадзіцца бяз школы: яны ў кампаніі наймалі вучыцеля-беларуса, які вучыў у хаце гурток, або „камплект“ дзяцей.

Сярэдняя школа з беларускай выкладовай мовай разьвіваецца лепей. Наперадзі ўсіх беларускіх гімназій ідзе бясспрэчна Віленская, у якой сабраліся найлепшыя беларускія пэдагагічныя сілы, і ўсе навукі выкладаюцца выключна пабеларуску.

Беларускія гімназіі ў гэты мамэнт маюць асаблівае значэньне для беларускае справы: гэта-ж у іх узгадовываюцца запраўдныя народныя беларускія інтэлігенты, запраўдныя сыны вёскі, якія вышаўшы „ у людзі“, ужо не адракуцца ад сваіх сярмяжных братоў, не перакінуцца да чужой нацыянальнасьці. Гэта будучыя нашы абаронцы-змагары за волю і культуру нашага працоўнага народу. Гэта будучыя творцы нашае нацыянальнае культуры. І няхай наша вёска яшчэ ў працягу гадоў будзе прымушана вучыцца ў чужой мове—гэта ня страшна: сто гадоў маскоўскія цары стараліся „пераварачываць“ беларусаў на маскалёў, сто гадоў не давалі нам слова сказаць пабеларуску, ды нічога не дапялі. Так не дапнуць сваей мэты і тыя, што спадзяюцца за некалькі гадоў „перакуліць“ нас на палякаў: цяпер мы ўжо нацыянальна збудзіліся, цяпер мы маем сваю нацыянальную інтэлігенцыю—сьвядомых змагароў за наш народ і вызваленьне яго нацыянальнае душы. І рады такіх інтэлігентаў-змагароў з кожным годам павялічываюцца дзякуючы ў значнай меры якраз істнаваньню беларускіх гімназій.

Праўда, трэба тут адкрыта сказаць, што беларускія гімназіі істнуюць і разьвіваюцца толькі дзякуючы ідэйнасьці і ахвярнасьці нашага вучыцельства сярэдніх школ. Прыкладам, у віленскай беларускай гімназіі ніводзін з вучыцялёў-беларусаў за 5-6 лекцыяў у дзень не зарабляе на самае скромнае, пражыцьцё. Кожны з іх, скончыўшы работу ў сваей гімназіі, прымушаны, замест заслужонага адпачынку, шукаць работы недзе на старане, ды толькі такім спосабам можа забясьпечыць кусок хлеба для сябе і для сваіх дзяцей.

Вынікае гэта з таго, што беларускія гімназіі, як гімназіі для дзяцей працоўнага народу, самая танная, бяруць найменшаю плату за навуку. Дый мала таго: у Віленскай гімназіі атрымліваюць зусім дармовую навуку дзеці сіроты, якія гадуюцца ў беларускім прытулку.

Гэту ахвярную працу наш народ павінен зразумець і ацаніць, як належыцца. Нашае сялянства, хоць часта і магло-бы вучыць сваіх дзяцей у гімназіі, шкадуе на навуку грошы, або пасылае дзетак вучыцца ў чужацкія гімназіі, калі яны бліжэй знаходзяцца. Вось-жа няхай кожны беларус памятае, што аддаўшы сына ці дочку вучыцца да чужых, ён гэтым самым пазбавіў сябе і свой народ натуральных абаронцаў і заступнікаў: узгадаваныя на чужацкіх ідэалах, у варожым да нас духу, дзеці нашы забудуцца аб народзе і будуць усё жыцьцё працаваць толькі для чужых. Зусім другое дасьць навука ў сваей нацыянальнай школе: яна захавае нам на заўсёды нашых сыноў і дачок. І кожны бацька павінен гэта зразумець, павінен напружыць усе свае сілы і аддаць дзяцей у беласкую гімназію, хоць бы прышлося ехаць далей і мець больш клопату. А чым больш дзяцей будзе вучыцца ў беларускіх гімназіях, чым лепш будзе аплачывацца праца вучыцялёў, тым лепей будзе ісьці і навука: кожны працаўнік гімназіі будзе мець магчымасьць працаваць толькі ў сваей гімназіі і аддаць ей усе свае сілы да канца, не прадаючы часткі іх дзеля куска хлеба на старане.

Цераз два месяца пачнецца новы школьны год. Няхай-жа нашы сяляне зразумеюць свой сьвяты абавязак даваць дзеткам навуку і то навуку ў сваей, беларускай гімназіі, няхай скарыстаюць з летняга часу, калі многа нашае школьнае моладзі разьехалася па вёсках, і няхай падгатуюць дзяцей дзель паступленьня ў беларускія гімназіі.

Няхай усе зразумеюць, што наша **будучына—у нашых руках**: вучачы сваіх дзяцей, мы творым апору і кожны для сябе, і для ўсяго нашага сярмяжнага, гаротнага народу.

Ст. Мірскі.

Свой свайго пазнау...

Аб справах, якія робяцца шахер-махер за кулісамі ўраду, далёка ад вока грамадзянства, рэдка нам удаецца злавіць нават маленькую дробезь, нашчупаць маленькі кончык шыла таёмных спраў у мяшку закулісный палітыкі.

У апошні час адно такое шыла тых „спраў“ вылезла на дняўны сьвет ува ўсей сваей нагаце і праткнула наскрозь сорамам яго тварцоў—„правіцу“ і „левіцу“.

Усе польскія законы і трактаты (умовы), падпісаныя Польшчай, ясна і рашуча кажуць, што землі, належачыя калісь да каралёў і цароў (расейск., аўстр. і нямец.) пераходзяць на уласнасьць дзяржаве „bez zastrzeżeń i wyjątków“. Сказана, здаецца, зразумела для кожнага цьверозага і здаровага чалавека. Аднак Найвышэйшы Суд і Пракураторыя зразумелі гэта пасвоему і 64.000 гэктараў зямлі, належачыя калісь да Караля Габсбурга (нямецкая царская фамілія), рашылі прызнаць уласнасьцяй гэтага б. вялікага князя. Ды і як-жа было не прызнаць, калі К. Габсбург, дзякуючы захадам свайго сваяка гішпанскага караля, атрымаў... „obywatelstwo polskie“.

А мы культурныя працаўнікі ды шмат хто з беларусаў цэлымі месяцамі ходзім, абіваем парогі розным установам ды адходзім не з „obywatelstwem“, а з носам і ня ведаем таго, што патрэбна пратэкцыя гішпанскага караля!

Быўшы ўрад Сікорскага, па якім так уздыхае польская „левіца“, лічыў патрэбным выдзяліць 3900 гэктараў на карысьць дзяржавы, а рэшта 60.100 гэктараў аддаць таму-ж шчасліваму Габсбургу. Можа-б гэтая справа і ўвайшла ў даўнасьць, каб Сікорскі прэмьерстваваў далей, але з яго адстаўкай яна атрымала гласнасьць.

Справа зямель Габсбурга вызвала ня мала шуму ў польскай прэсе і на паседжаньнях заграічнай і праўнай камісіяў, на якіх выбіраліся падкамісіі для агалошаньня таёмных пастаноў.

Аказываецца, што і цяперашні Хьена-пястоўскі ўрад таксама нашоў карысным вясьці перагаворы з К. Габсбургам і яшчэ колькі тысячоў маргоў здалеў ут ымаць для дзяржаўнага ўладаньня, а рэшта львіную долю пакінаў экс-князю, быццам да гэтага яго прымусілі „międzynarodowe polityczne motywy“. Тым часам на паседжанях камісіі было высьнена, што зьняцьце сэквэстру з гэтых зямель магло-б толькі пашкодзіць інтарэсам Польшчы.

Дык каму яно карысна?

Такім парадкам без санкцыі народнага прадстаўніцтва — Сойму, абходзячы закон і трактаты, апіраючыся на мітычных міжнародных палітычных матывах, вядзецца торг дэмакратычнай дзяржавы з неякім патомкам з выміраючай царскай сямьі, робіцца ўрона дзяржаве на карысьць гэтага патомка. Кажу ўрона дзяржеве, бо ў ёй жывуць мільёны безьзямельных і малаземельных сялян, бо ў ёй асаднікам аддаецца зямля ў крыўду мясцоваму насяленьню, аддаецца нават сэрвітутная зямля, бо у ёй зямельнае пытаньне, ёсьць пытаньне набалелае і патрабуе неадкладнага вырашэньне.

Зразумела, што тут ёсьць спагад і зразуменьне княжаскіх інтарэсаў. Свой свайго пазнаў і ў госьці пазваў, ды ўгасьціў „obywatelstwem“ і 64000 гэктараў дзяржаўнай зямлі — знай панскую гасьціннасьць.

Чаго толькі ў нас ня бывае!

Р. Юргілевіч.

„Надоуга і усур‘ёз“.

Толькі ад часу да часу даводзіцца нам атрымаць жменю ведамасьцей аб тым, як жывуць нашы браты ў Усходняй Беларусі, аддзеленыя ад нас граічнай мяжой. Весткі гэтыя даюць абраз таго змаганьня, якое беларуская адраджэнская ідэя прымушана вясьці там, дзе абвешчаны самыя шырокія прынцыпы волі і самавызначэньня нацыянальнасьцей....

Орган беларускіх камуністаў „Савецкая Беларусь“ у нумары з 9 чэрвеня шчыра прызнаецца:

„Мы знаем добра, якія вялікія труднасьці стаяць перад намі, перад нашымі партыйнымі і савецкімі установамі ў справе беларусіфікацыі. Мы маем па нашых гарадох „расейскую стыхію“, старога чыноўніка, перафарбованага на савецкі колер, але ў сэрцы сваім захаваўшага ўсе добрыя адзнакі „стараго добраго времени“. Мы маем на вёсцы таго-ж самага чыноўніка ў асобе старога валаснога пісара, які часта перарабіўся на сэкратара валіспалкому, маем там начмэйстара, нарэшце маем там моцную, яшчэ слаба паварушаную хэўру папоўства і яго сямейку, якое ў нас на Беларусі было адным з самых пэўных у сэнсе „абрусіцельнасьці“ нашага краю. Рабочая кляса Беларусі павінна перамагчы ўсе перашкоды, якія стаяць на шляху Савецкай Беларусі да яе культурнага росквіту. І ў першую чаргу трэба перамагчы інэртнасьць адсталых рабочых, не разумеючых усяе вялікае значнасьці росквіту беларускае культуры“.

„Мы павінны перамагчы праклятую спадчыну мінулага, спадчыну царскага і панскага „выхаваньня“, перамагчы інэртнасьць і пайсьці сьмелым крокам да культурнай сувязі паміж рабочымі і сялянствам на Беларусі“.

Прызнаньні камуністычнае газэты — нязвычайна цэнны. З таго дня, як у Савецкіх Рэспубліках пачалася новая нацыянальная палітыка, стары маскоўскі нацыяналізм і цантралізм, што быў прытуліўся пад крыльле расейскага камунізму, губляе апошні грунт пад сабой. Але і цяпер яшчэ не паддаецца духу часу: як відаць з прыведзеных слоў савецкага органу, беларусам прыходзіцца вясьці з ім вострае змаганьне.

Газэта дае цэлы рад праектаў дзеля дасягненьня пастаўленай перад партыяй мэты—беларусіфікацыі ўсяго ўрадовага апарату на Беларускай зямлі. На вялікі жаль, усе гэтыя праекты не разьвяжуць справы: пад той час, як беларусіфікацыя праводзіцца выключна ў межах аднае Менскае губэрні, бо толькі гэтая губэрня ўваходзіць у склад Савецкай Беларусі,—па ўсей Вітабшчыне, Магілёўшчыне і Смаленшчыне старая маскоўская хаўрузія, „расейская стыхія“, пакінутая ў спадчыну царскім урадам, і далей мае сілу і ўладу, і далей масковіць нашу вёску і места. І пакуль менскія прадстаўнікі гэнае паганае спадчыны будуць бачыць, што творыцца за межамі Меншчыны, яны ніколі не паверапь, што новая нацыянальная палітыка адносна да беларусаў будзе праў дзіцца „надоўга і ўсур'ёз“.

Вось-жа мы і думаем, што далейшае заховываньне падзелу Усходняе Беларусі на „Беларускую“ і „Маскоўскую“ будзе звадзіць да нуля ўсе стараньні беларускіх камуністаў правясьці да канца тую рэвалюцыю, „якая не закончылася і не закончыцца да таго часу, пакуль ня будзе вызвалены спад цемры апошні рабочы і сялянін“, — як кажа „Сав. Бел.“. Толькі чым хутчэйшае аб'яднаньне гэтак штучна падзеленых Беларускіх зямель у адзін суцэльны арганізм—у адну Беларускую Рэспубліку маглобы стварыць моцны грунт для запраўднае рэалізацыі беларускага адраджэнскага ідэалу і пераканаць і маскоўскіх нацыяналістаў усіх колераў, і саміх беларусаў, што новая нацыянальная палітыка ў Савецкіх Рэспубліках вядзецца запраўды „ўсур'ёз і надоўга“.

К. Фалькевіч.

Палітычныя падзеі.

Проціў рэакцыі.

Узрост рэакцыйных сіл і выразны, нічым не маскаваны паход, іх проціў рэвалюцыйна настроеных працоўных клясаў, імкненьне да безаднасной дыктатуры буржуазіі, мае пэўныя дадатнія вынікі. Клясавая барацьба становіцца больш выразнай. Заданьні і мэтады барацьбы пазбаўляюцца тэй туманнасьці і расплыўчатасьці, якія былі прышчэплены социял-угадовымі кірункамі ў пэрыяд сусьветнай вайны. Усё выразьней выступае падзел на пануючых і прыгнечаных, ўсьведамленьне працоўных мас ідзе хутчэйшым тэмпам і змушае іх адзінаму фронту буржуазна-імпэрыялістычнага наступу праціўставіць адзіны фронт пралетарскай салідарнасьці.

Узрост рэвалюцыйных сіл адзначаецца ўва ўсей Эўропе. Кліч Комінтэрну аб стварэньні адзінага сацыялістычнага фронту змаганьня з рэакцыяй знаходзіць послух у шырокіх масах працоўных усіх краёў. Праўда, Гамбурскі кангрэс, кіраваны лідэрамі даваеннага Інтэрнацыяналу, адкінуў прапазыцыю аб аб'еднаньні ўсіх сацыялістычных партый, але ўсё-ж такі ў шмат якіх краёх гэты лёзунг—паміма волі афіцыяльных лідэраў—выплывае на парадак дня. Узрост уплываў найбольш левых сацыялістычных кірункаў выяўляецца бадай усюды. Вось некулькі прыкладаў. На апошніх выбарах у баўгарскае Сабраньне, ня гледзячы на рэжым Стамболійскага, камуністы атрымалі найбольш галасоў, нялічучы ўрадовай сялянскай партыі. На пашырэньне камуністычнага руху ў Нямеччыне паказуюць падзеі апошніх месяцаў. Ня гледзячы на нячуваныя рэпрэсыі фашыстаў, максымалістскі і камуністычны рух у Італіі ня толькі не задушаны, але пашыраецца з кожным днём. Дадатковыя выбары ў французскую палату дэпутатаў у дэпартамэнце Сэны і Уазы сьведчаць аб тымжа.

Шмат аб чым кажа і нядаўна адбыўшыся кангрэс Labour Party (Работніцкай партыі) у Англіі. У Англіі—краіне клясычнага парлямэнтарызму і дэмакратычных свабодаў, магутным асяродку прамысловасьці і гандлю, маючым шырокае поле для вызыску ў вялізарных паднявольных калёніях, — работніцкія масы карысталіся, ў пэўнай меры, некаторымі, так сказаць, прывілеямі; палажэньне іх было шмат лепшае ў параўнаньні да палажэньня іх таварышаў у другіх краёх, асабліва, паднявольных. Гэтыя варункі—адноснага дабрабыту работнікаў—зьяўляюцца найлепшым грунтам для разьвіцьця дробнамяшчанскай ідэолёгіі і ўгодніцкага нахілу. Такія адзнакі і характэрызавалі дагэтуль Labour Party, якая фактычна мела на мэце не змаганьне за ўвядзеньне сацыялізму ў жыцьцё, а скарэй, змаганьне за штодзеннае паляпшэньне работніцкай клясы ў буржуазнай дзяржаве.

Падзеі апошніх гадоў, а асабліва сусьветная вайна, вялікі рэвалюцыйны рух на Усходзе Эўропы і ўзмагаючаяся рэакцыя на Захадзе, разам з эканамічным крызысам у самай Англіі,—змусілі і гэтую найбольш угадовую з работніцкіх партый заняць іншае становішча. Вось што кажа, прынятая на кангрэсе рэзалюцыя: „кангрэс абвяшчае, што найвысшай мэтай партыі ёсьць замена капіталістычнага ладу сацыялістычным і што гэтая мэта зьяўляецца аснаўною розьніцай паміж Labour Party і абедзьвюмі партыямі кансэрватыўнай і лібэральнай“.

Рад другіх рэзалюцый аб прызнаньні савецкага ўраду, пратэсты проціў акупацыі Рура і ўзбраеньняў паказываюць на гатоўнасьць партыі да змаганьня за ўвядзеньне ў жыцьцё сваіх тэорытычных вывадаў, а заява аднаго з дэлегатаў, што Labour Party павінна быць гатова ўжо ў 1926 г. узяць уладу ў свае рукі—выразна падкрэсьлівае на жаданьне пратварыць словы ў чын.

Праўда і тут рэзалюцыя аб аб'еднаньні ўсіх сацыялістычных кірункаў да камуністаў уключна была адкінута. Але вялізарны лік галасоў адданых за гэтую рэзалюцыю (больш 400.000) выразна сьведчыць, што ідэя адзінага пралетарскага фронту змаганьня з рэакцыяй мае пад сабою моцны грунт і сярод ангельскіх рабочых.

Язьвіч.

ПОЛЬШЧА.

Забастоўка жал.-дар. работнікаў трывае далей і захоплівае новыя станцыі. На сходзе забаставаўшых у Львове пастаноўлена змагацца датуль, покі ўрад не задавольніць вымаганьняў, а іменна павялічэньня заработнай платы адпаведна ўзросту дарагоўлі. Падобную пастанову прынялі і жал.-дар. работнікі ў Кракаве.

„Robotnik“ паведмляе, што прычынай забастоўкі зьяўляецца страшэнна нізкая плата рабстнікам у параўнаньні з дарагоўляй. У той час, як адно толькі прахарчаваньне работніцкай сямьі з трох асоб каштуе 36.100 марак, плата разам з 28% падвышкай выносіць толькі 36.600 м. у дзень. Урад адносна забаставаўшых ужывае меры гвалту і рэпрэсый, пагражаючы звальненьнем са службы. Гэта моцна абурае работнікаў выклікае яшчэ болей рашучае становішча забаставаўшых, каб дабіцца сваіх законных жаданьняў.

Рада міністраў ухваліла праект уставы у справе прызнаньня ўласнасьці б. чыншавікоў і шмат гадовых арэндатараў на крэсах усходніх.

Адбылося паседжаньне Ваеннай Рады, Дыскусія мела востры характар. Пасьля нарад маршалак Пілсудскі заявіў, што адмаўляецца быць старшынёю Ваеннай Рады.

„Dziennik Wileński“ паведамляе, што на гэтым паседжаньні дайшло да вострага канфлікту паміж Пілсудскім і ваенным міністрам ген. Шэптыцкім, які вызваў Пілсудскага на дуэль. Пілсудскі вызаў прыняў. Дуэль адбылася без ніякай шкоды для абодвых.

Ні у Рыгу, ні у Сінаі.

„Robotnik“ паведамляе, што ходзяць чуткі аб адстаўцы міністра заграпічных спраў Сэйды, з прычыны няўдачы яго палітычных выступленьняў. Кандыдатам у міністры загр, спраў называюць Скірмунта, які ўжо раз займаў гэтую пасаду.

У бліжэйшых днях адбудуцца дзьве міжнародныя канфэрэнцыі, ў якіх і Польшча мае браць учаоьце: адна — балтыцкая ў Рызе, другая — Малай Антанты ў Сінаі. У Рыгу п. Сэйда не паедзе, бо дрэнна арыентуецца ў балтыцкіх справах, а ў Сінаі так-сама не паедзе з прычыны напружаных адносін з чэскім міністрам заграпічных спраў Бэнэшам, які верхаводзіць палітыкай Малай Антанты.

Нарушэньне канстытуцыі.

„Robotuik“ паведамляе, што пазнанскі ваевода забараніў Амэрыканскай Місыі Мэтадыстаў весьці далейшую дзеяльнасьць на тэй падставе, што **Місыя Мэтадыстаў ня зьяўляецца дазволенай праз дзяржаву рэлігіяй**. Гэтая пастанова зусім спрэчна з Польскай Канстытуцыяй, якая забес пячае свабоду рэлігійных перакананьняў.

АНГЛІЯ.

У ангельскай прэсе зьявіліся артыкулы аб тым, што Англія распачне сэпаратныя перагаворы з Нямеччынай у справе адшкадаваньняў. Пры гэтым Англія згаджаецца на выплату ёй Нямеччынай 600 мільёнаў марак што-год, якую суму Англія павінна плаціць Злучаным Штатам, згодна умовы. У Англіі ўсе пераконаны што акупацыя Руры шкодна адбіваецца на яе інтарэсах. Гэтыя весткі моцна непакояць Францыю. Спадзяюцца, што на гэтым тыдні становішча Англіі і Францыі будзе вырашана.

Праект павялічэньня паветранага ангельскага флёту спаткаўся з вострым пратэстам работніцкай цартыі. На паседжаньні прэзыдыуму партыі аднагалосна прынята рэзалюцыя, сьцьверджаючая, што перагонкі паміж Англіяй і Францыяй у павялічэньні ліку баявых самалётаў азначае наступленьне новага перыяду ваеннага ўзбраеньня. Рэзалюцыя дамагаецца ад ангельскага ўраду скліканьня міжнароднай канфэрэнцыі для агранічэньня ўзбраеньняў у паветры.

НЯМЕЧЧЫНА.

Нямеччына перажывае страшэны гаспадарчы крызыс; дарагоўля расьце непамерна. Дзяржаўны банк стаў друкаваць ужо банкноты па паўмільёна марак, а хутка будуць друкавацца па мільёну мар. Эмісія банкнотаў перавысіла ўжо 13 більёнаў марак. За апошні толькі тыдзень абег банкнотаў павялічыўся на 2 більёны марак.

Прыхільнікі быўшага насьледніка робяць захады, каб даць яму магчымасьць вярнуцца ў Нямеччыну. Калі гэта удасцца, дык б. насьледнік хоча выставіць сваю кандыдатуру ў прэзыдэнты Нямецкай рэспублікі.

Пасьля ўзрыву мосту ў Дюйсбургу, рэпрэсыі акупантаў яшчэ больш павялічыліся; 7 чалавек растрэляна, уведзена асаднае палажэньне, пастаноўлена звольніць усіх жал.-дар. служачых. Становішча работнікаў у Руры надта дрэннае. Лік безработных павялічаецца, падвышка платы ня можа пасьпесь за ўзростам дарагоўлі і нэндза работнікаў расьце з кожным днём.

ІТАЛІЯ.

Італьянскія фашысты пачуваюцца ня зусім добра. У парлямэнце яны маюць проціў сябе ўжо моцную апазыцыю. Хочуць увесьці новую выбарную рэформу да парлямэнту і пагражаюць, што калі іхны праект ня будзе ўхвалены, дык яны расьпусьцяць парлямэнт. Але апазыцыя пастанавіла змагацца да канцца.

Італьянскі ўрад адмовіў выдачы пашпартоў сацыялістычным паслам, якія меліся быць на міжнароднай канфэрэнцыі ў справе акупацыі Рура, арганізаванай праз ангельскую „Labour Party“.

ЛІТВА.

Газэты паведамляюць, што літоўскі старшыня міністраў і міністар заграпічных спраў на днях прыезджаюць да Парыжу.

ТУРЦЫЯ.

На выбарах у парлямэнт урадовая партыя Кемаля-пашы атрымала вялізарную большасьць. Новы парлямэнт зьбярэцца ў ліпню.

С. С. С. Р.

Адбываюцца далейшыя паседжаньні ВЦИК-а Унесена папраўка да саюзнай умовы, што ў міжнародных зносінах Саюз павінен выступаць, як адна дзяржава, што ні адзін закон не атрымае сілы без зацьверджаньня Саюзнай Рады і Рады нацыянальнасьцей, якія зусім раўнапраўны.

Сэсія Усеўкраінскага ЦИК-а аднагалосна зацьвердзіла праект саюзнай канстытуцыі, таксама, як і Закаўказкага.

На сэсіі Профінтэрна агалошаны рэзалюцыя Генеральнага Савету Міжнароднай Фэдэрацыі транспартнікаў, якая абвяшчае, што бэрлінскае ўмова аб адзіным фронце мае сілу толькі тады, калі Профінтэры адмовіцца ад барацьбы з Амстэрдамам.

Нямецкі насол у Маскве Ранцау, пабываўшы на сельска-гаспадарчай выстаўцы надта задаволены яе вынікамі. Пры гэтым адзначыў, што учасьце нямецкай прамысловасьці на выстаўцы сьведчыць аб жаданьні Нямеччыны супольна з Савец. Рэспублікамі працаваць над адбудовай абодвых краёў. Учасьце на выстаўцы мае і палітычнае значэньне, бо, азнаёміўшыся з запраўдным палажэньнем Сав. Рэспублік, у Нямеччыне ўзмацуецца сьвядомасьць неабходнасьці супольнай працы.

Да падпішчыкаў.

З прычыны падаражаньня паперы і друку газэты, цана асобнага нумару з 1-га ліпня павялічана да 1500 м. Просім падпішчыкаў унясьці даплату.

Адміністрацыя.

З газэт.

Абарона нацыянальных імкненьняў.

Савецкія газэты на Беларусі і Украіне выяўляюць неспадзяваную энэргію, баронячы нацыянальныя імкненьні беларускага і украінскага народаў у кірунку разьвіцьця іх культуры і вызваленьня ад маскоўшчыны. У адным з нумароў „Сав. Бел.“ на пытаньне, як трэба правадзіць беларусіфікацыю ўсяго дзяржаўнага жыцьця, даецца вось такі атказ:

Перш за ўсё треба выдаць загад, што ні адзін савецкі працаўнік ня можа адгаварывацца няведаньнем беларускае мовы.

Трэба дэкрэціраваць абавязковае навучаньне беларускай мове ў тэрмін аднаго году.

У той-жа час трэба выдаць дэкрэт, што ўсякі, хто хоча паступіць на службу ў Савецкую ўстанову, якая мае дачыненьне да сялянства, павінен ведаць беларускую мову.

Адначасна мы павінны прыступіць к пераводу нашага дзелаводзтва ад расейскай мовы на беларускую і ў першую чаргу ў валасных і павятовых выканаўчых камітэтах.

Нашу школу, ня толькі пачатковую, але сярэднюю і вышэйшую мы павінны зрабіць асяродкам разумнай беларусіфікацыі, забясьпечыць усходы выкладаньня беларускай мовы і беларусазнаўства.

Партыя ўжо пачала працу ў гэтым напрамку. Менская партыйная павятовая школа пераводзіцца на беларускую мову з выкладаньнем усіх ведаў.

Камсамол пераходзіць на гэты жа шлах.

Ён пачынае выданьне беларускай газэты „Малады Араты“ і двухтыднёвай часопісі „Маладняк“. За партыяй і камсамолам актыўныя крокі павінны рабіць усе рабочыя, уся пряцоўная грамада.

Яшчэ больш энэргічна выступае ў абарону украінскае культуры Д. Мануільскі ў кіеўскай украінскай газэце „Більшовик“:

„Настаў час калі дакрэты і постановы аб украінскай мове трэба зьдзейсьніць ў жыцьці.

Треба зрабіць уплыў праз нашу партыю аб патрэбы нацыянальнай змычкі з масаю украінскага сялянства праз яго мову і культуру. Справа не ў перафарбоўцы за адну ноч вывесак, не ў вадэвільным маскарадзе гэтманскіх часоў, калі чыноўнікі ваўкі, якія пасівелі падчас русіфікатарскай працы, з слоўнікамі на сталох пісалі ўкраінскія рапарты і даклады. Перад намі найсур'ёзьнейшая дзяржаўная справа, якую было не пад сілу разьвязаць ніводнай уладзе на Украіне і якую можа разьвязаць справядліва шчыра толькі работніцка-сялянскі ўрад“.

„У самай сталіцы Украіны, у нашым працоўным Харкаве нам трэба утварыць украінскі драматычны тэатр згуртаваць найлепшыя інтэлектуальныя украінскія сілы, перавесьці сюды, украінскую акадэмію навук, навуковыя арганізацыі. Вось якая наша схэматычная папярэдняя праграма, якую мы ставім, як чарговае заданьне перад Савецкай уладай“.

Сваю стацьцю Мануільскі канчае такой заявай:

„Цьвёрдаю рукою мы правядзём у жыцьцё гетыя заходы. А калі сіла нацыянальнай русіфікатарскай энэргіі стане на нашым шляху — мы зьмяцем яе, як зьмяталі і цяжэйшыя перашкоды. І той, хто знае нашу цяжкую руку, той зразумее што курс, які ўзяла наша партыя і наш дзяржаўны апарат, ёсьць курс правільны і надоўга.

Жадаем, каб гэта зьдзйсьнілася. Пытаньне толькі, скуль возьмуцца дзеля гэтай работы культурныя працаўнікі, большасьць якіх прымушана была пакінуць сваю бацькаўшчыну ад страху перад перасьледаваньнямі савецкае ўлады?

З Польскага Сойму.

Адбылося паседжаньне злучаных камісый зямельнай і адміністратыўнай. Ход нарад быў надта бурны. Урэшце вызваленцы і пэпэсы пакінулі паседжаньне.

Падтрымовывайце „Наш Сьцяг!“

Голас матурыста.

У хвіліну нязвычайна цяжкіх апрабаваньняў пасланых лёсам на Беларусь, Віленская беларуская гімназія сёлета выпушчае новую грамадку толькі-што нарадзіўшаяся і адразу так моцна пакрыўджанае беларускае інтэлігэнцыі.

Запраўды, ці не вялікая гэта крыўда быць пазбаўленым таго сьвятога права, якім карыстаецца моладзь усяго сьвету — атрыманьня вышэйшай адукацыі ў сябе на Бацькаўшчыне? Інакш кажучы, нам беларускім матурыстам прыходзіцца быць выдзелянымі ў нейкі асобны назоў „бясправных“ за тое, што мелі гонар радзіцца на Беларусі беларусамі.

Вышаўшы толькі што з-за лавак сярэдняе школы, яшчэ з чыстымі юнацкімі душамі, з вынасіўшыміся ў працягу гадоў ідэямі так сьветлымі ў лятуценьнях, нам адразу прыходзіцца спаткацца на сваім, толькі-што пачаўшымся, жыцёвым шляху, з моцнымі але разам з тым зусім беспадстаўнымі перашкодамі, у здабыцьці далеишай асьветы.

Ступаючы на гэты новы шлях, ўжэ даўна адзначаны лепшымі сынамі беларускага народу, ведамы для кожнага беларуса, тым болей для беларускага матурысты, — шлях да лепшае будучыны нашае беспатольнае Бацькаўшчыны, праз поўнае яе адраджэньне павінен стацца пэўным. Аднак, каб дайсьці да канечнай мэты, патрэбна ўсебаковае ізучэньне Беларусі, бо толькі праз прасьвету можам адваяваць ёй пачэснае мейсца сярод іншых народаў. Факт гэты ясна гавора сам за сябе.

Падчас сусьветнай сумяціцы апошніх рэвалюцыяў, калі прыгнечаныя народы аднавілі сваю незалежнасьць, Беларусь, непадгатаваная праз сваю інтэлегэнцыю, толькі дзякуючы сваёй цемнаце, ня толькі не здабыла сабе незалежнасьць, але апынулася яшчэ ў куды горшых варунках чымся раней. І вось, у сучасны мамэнт, калі рух беларускі спыняецца ўсемагчымымі спосабамі, калі не магчыма усьведамленьне і прыгарненьне да справы новых масаў, калі з беларускай арэны зыходзіць з кожным часам у змаганьні значная лічба старых працаўнікоў, тры дзесяткі новых працаўнікоў на роднай ніве поўных сьвежых сілаў, ёсьць для беларускае справы бяспрэчна вялікі здабытак. Беларускае грамадзянства толькі і пакладае надзеі на новае пакаленьне і ў першую чаргу на сваю родную інтэлігенцыю; толькі ёй яно можа даручыць справу пачатую слаўнымі папярэднікамі. І вось перш чым стацца павадырамі і кіраўнікамі народу, з якога мы выйшлі, перш чым стацца адказнымі за працу, мы, матурысты беларускія, павінны палажыць усе высілкі для таго, каб атрымаць вышэйшую адукацыю, бо толькі пры гэтых варунках праца наша будзе карыснай. Дык хай-жа першая стаўшаяся прашкода на новым шляху ў атрыманьні вышэйшай адукацыі ў сябе на Бацькаўшчыне, а перад усім у Вільні, не народзяць у душы кожнага з нас нейкую няпэўнасьць у дасягненьні сьвятога ідэалу моладзі!

Хай гэтая першая перашкода загартуе нас дзеля працы на служэньне Беларусі!

Цяпер наш першы абавязак ўсемагчымымі спосабамі выкарыстаць маладыя годы і сілы пад аканчальным разьвіцьцём у той ці іншай галіне і навукі, а затым вярнуцца ізноў да свайго роднага народу і аддаць на служэньне ўсе свае сілы, каб давясьці яго да лепшага бытаваньня.

Дык моладзь матурысты,

„За родную мову, за родны народ,
Адважна і сьмела ўпярод!...“

Матурыст Іл.

Пішыце гісторыю.

Ня усё, што робіцца па нашых мястэчках і вёсках пападае ў газэты дзеля таго, што адны баяцца пісаць, каб пасьля ня быць пад надзорам паліцыі, другія ня ўмеюць пісаць, іншыя лянуюцца, а што ня згінула на пошце і папала ў рэдакцыю, дык ня ўсё можна друкаваць. І так падзеі жыцьця нашага, багатага перажываньнямі пераходзяць у вечнасьць не заўважанымі, не запісанымі.

А калісь на Беларусі, як і ў іншых краёх, пісалі свае хронікі пры манастырох, царквах, касьцелах і г. д. Па гэтых хроніках мы маем хоць невялікае прадстаўленьне аб тагочасным жыцьці, можым саставіць гісторыю свaей краіны.

Чаму-б нам не прадоўжыць добрую працу нашых прашчураў! Тым больш, што мы перажываем такі час, калі свабодна друкаваць, або высказывацца ня зусім бясьпечна. Па перажытаму вучымся жыць. Дык хай кожная асада, вёска, мястэчка возьміцца пісаць сваю хроніку, уносячы туды праявы жыцьця з боку палітычнага, эканамічнага, культурнага і т. п. Колькі цікавага і цэннага матэр'ялу! Якая вялікая заслуга перад будучыняй! Толькі добрай волі і ахвоты. Гісторыю кожнай вёскі знае з пераказаў, з песянь не адзін дзядулька ці бабулька — запішыце гэта і вядзіце далей запісь свайго змаганьня за школу, за нацыянальнае вызваленьне, замаганьня з панам, з беспраўем адміністрацыі і г. д. Гэта абавязак кожнага вясковага інтэлігента і пісьменнага селяніна.

Уразумейце важнасьць гэтых запісяў! Наша газэта з нецярпеньнем чакае пастаянных вестак з кожнай вёскі, Ні адзін напісаны радок не загіне дарам!

Пішыце гісторыю!

Р. Юрг.

Пішыце да нас аб жыцьці—быцьці вёскі, аб сваіх ворагах і прыяцелях. Хай кожны падпішчык „Нашага Сьцягу“ будзе і яго супрацоўнікам.

З УСЯЕ БЕЛАРУСІ.

З Віленскага Жыцьця.

Яшчэ адна нябошчыца. Віленскі Акружны Суд на паседжаньні ад 30—VI г. г. пастанавіў зацьвердзіць наложаны арышт на № 1 „Нашага Жыцьця“ і зачыніць газэту да суда.

Сваяя „цэнзура“ Падпішчыкі з Мендзыжэцкай гміны, Ваўкавыскага павета паведамляюць нас што газэта прыходзіць дужа не рэгулярна, а тыя намяры, якія прыходзяць дык не хапае то цэлай старонкі, то выразаны артыкулы, але запакоўка газэты не папсута.

Канфіската зьнята. Камісар ураду гор. Вільні паведаміў Рэдакцыю, што канфіската №№ 1 і 2 „Нашага Сьцягу“ зьнята і газэту можна забраць для разсылкі падпішчыкам.

Новая кніжка. Віленскім выдавецтвам Клецкіна друкуецца і хутка выйдзе на продаж повесьць „Алеся“ А. Купрына ў перакладзе Макара Косьцевіча.

За прадажу беларускіх газэт. Наш агент па прадажы газэты гр. К. Сьветлавастокаў быў праз Трабскую паліцыю пацягнуты да судовай адказнасьці. Суд быў назначаны на 27 чэрвеня, але ні абвінавацелі ані сьведкі на суд не зьявіліся. Судзьдзя аштрафаваў за ніяўку па 20.000 м. і суд адлажыў.

Рэвізія у гр. Р. Земкевіча. Вядомы беларускі зьбіральнік, вучоны гісторык і крытык інжынер Р. Земкевіч быў праездам у Вільні. Ад яго мы даведаліся, што ў зьвязку з Беластоцкім працэсам у яго памешканьні ў Варшаве была зроблена рэвізія. Як ведама, інжынер Р. Земкевіч на судзе ў Беластоку выступаў як сьведка са стараны пасла Якавюка і пад прысягай мусіў сказаць усю праўду, якая ма'быць не падабалася агентам з дэфэнзывы. Пры рэвізіі нічога ня было знойдзена.

Беларускія паслы паехалі да сваіх выбаршчыкау. Беларускія паслы на час летніх перарываў соймавых паседжаньняў разьехаліся па сваіх акругох. Хай жа выбаршыкі, пачуўшы ад іх справаздачы, падзеліцца думкамі і патрэбамі са сваімі прадстаўнікамі.

З Менску.

Тэлефонная сувязь з валіспалкомамі.

Упраўленьне тэлефонных прадпрыёмстваў зацьвердзіла каштарыс і распрацавала плян сувязі тэлефонамі 27 валіспалкомаў Барысаўскага павету з Барысаўскім павят. іспалкомам. Да працы будзе прыступлена ў бліжэйшы час. Такую-ж сувязь намечаецца ўстанавіць і ў Слуцкім павеце.

56.000 лемантароу.

Народны Камісарыят Асьветы Беларусі рассылае для школ паветаў 56.000 беларускіх лемантароў, надрукаваных у Нямеччыне.

Весткі з вёскі.

Мястэчка Паразава, Ваўкавыс. пав.

Колькі тыдняў таму назад паліцыянт Паразоўскага пастэрунку сустрэў каля мястэчка каваля з Вамскаўшчызны, які нёс рульку ад стрэльбы, ма' быць дадзеную яму для направы. Згледзіўшы рульку паліцыянт арыштаваў каваля і завёў на пастарунак, дзе і пачалі зьнімаць з яго дапрос, дамагаючыся, каб ён прызнаўся быццам у яго ёсьць аружжа. Ведама, каваль ня мог прызнацца, бо ў яго аружжа ніякага ня было. Тады паліцыянты давай яго катаваць. Білі яго па чым папала, пасьля гумовымі кіямі сталі біць у пяты, а пасьля загадывалі скакаць. Урэшце зьвязалі яму рукі і ногі, прадзелі на кіёк і пачалі круціць на кійку і біць. Кажуць, што пшэдонік, каб заглушыць крык мучаніка, дык у гэты час іграў на гітары. Праз пяць дзён каваль памёр. Паветовы дохтар Ганцэвіч рабіў мэдыцынскі агляд і прызнаў, што каваль памёр ад пабояў. Тыя-ж самыя паліцыянты

пабілі таксама аднаго старыка 65 г. з вёскі Баяр. А што робіцца на Сьвіслацкім пастарунку... э, ды ўспалінаць жудасна, валасы дыбам ста новяцца.

Эгеж.

Асьветная справа.

Вялікасельская вол., Менск. пав.)

Закінутая і ўсімі забытая Вялікасельская воласьць знаходзіцца на самай граніцы з Польшчай. Далёка і ад чыгункі і ад пошты. Газэты сюды даходзяць позна і неакуратна. Прападае іх вельмі многа, невядома дзе...

Але культурна-асьветная праца вядзецца. Зноў адчынілася хата-чытальня.

Наша вясковае настаўніцтва шчыра і старэнна працуе ў сваіх школах, каб паднядь асьвету на належную вышыню, ня гледзячы на вялікі недахват падручнікаў. У вялікія працоўныя сьвяты арганізовываюць спэктаклі, літэратурныя вечары, мітынгі, тлумачаць насяленьню значэньне сьвята і г. д.

З цягам часу выявілася патрэбнасьць яшчэ большай і рэгулярнай культурна-асьветнай пазашкольнай працы настаўнікаў.

Дзеля гэтага на агульным сходзе настаўнікаў 18 сакавіка г. г. выбіраецца мясцком, які на пасяджэньні свеім 1 красавіка па пытаньню аб арганізацыі культ. асьветн. гуртка пастанавіў лічыць усіх настаўнікаў сябрамі гэтага гуртка.

За ўвесь час, пачываючы з 18-III пастаўлена 3 дарэмных спэктаклі і 5 — платных. Ставілі ў большасьці беларускія п'есы: „Паўлінка", „Збянт. Саўка", „Модны шляхцюк", „Прымакі", „Міхалка", і інш. Чысты збор ідзе на ўтрыманьне драм. гуртка. Насяленьне глядзіць на спэктаклі як на культурную асьветную патрэбнасьць у сваім жыцьці і лік бываючых у тэатры з кожным разам павялічваецца.

Л.

Допісы.

Беларусы у Амэрыцы.

(ад уласнага карэспандэнта)

Лекцыя аб Беларусі.

Чыкаго 6 чэрвеня. У суботу 2-го чэрвеня адбылася другая па парадку лекцыя **Антона Змагара** на тэму: „Беларускі Народ у барацьбе за сваё вызваленьне" Вялікая заля ірландскага Таварыства на 1231 С. Морган стр. была напоўнена слухачамі, ня глядзючы на вялікую гарачыню, якая была ў гэты дзень. Лектар абзнаеміў дэталічна нашых эмігрантаў з ўсімі тымі гістарычнымі пэрыодамі змаганьня на Беларусі за лепшую будучыну нашай Бацькаўшчыны, а таксама і ў сучасны мамэнт, калі ўсе беларускія арганізацыі і палітычныя партыі злучаны пад адным дэвізам: „Вызваленьне Беларусі!" Лекцыя Змагара зрабіла вялізарнае уражэньне на слухачоў. Пасля быў зробляны збор ахвяр на дапамогу роднаму краю. Камітэт пастанавіў выслаць 30 дол. на помач беларускім сіротам Вільні і Горадні.

Весткі з Прагі.

Беларуская Сакольская Арганізацыя.

Арганізаваны нашымі студэнтамі Беларускі Сакольскі Гурток у Празе акуратна ўкладаецца з Чэскім Сакалом на Вінаградах (Прага). Нашы сакалы здаволены з укладаньня. Сакольская справа відаць вызвала вялікую зацікаўленнасьць сярод беларусаў, бо нават у канцы летняга сэмэстру ў самую гарачую калеквійна—экзаменацыйную пару для студэнства, ўкладаньні ня былі перарваны.

Беларускі Студэнскі Саюз Адраджэньня.

Так называемы Беларускі Студэнскі Саюз Адраджэньня прыняты ў красавіку ў Канфэдарацыю Чэхаславаччыны Саюзаў Адраджэньня.

Бібліяграфія.

Маладняк.

Пад такою назваю Камуністычны Саюз Моладзі Беларусі рыхтуецца у Менску выданьне на беларускай мове двухтыднёвага журналу для нашай вясковай і гарадзкой моладзі.

Журнал дасьць на сваіх старонках адбітак сучаснага жыцьця нашай працоўнай і вучнёўскай моладзі ва ўсіх галінах яе працы, настрояў і імкненьняў.

Журнал будзе разам з гэтым рэвалюцыйна-ідэёвым кіраўніком нашай моладзі, ён згуртуе ўсю моладзь нашага краю ў адну цесную вялікую сямью.

У журнале будзе некалькі аддзелаў: палітычны, літэратурна-мастацкі, хроніка новага быту моладзі на Беларусі, у Савецкіх Рэспубліках і заграніцай; аддзел гумарыстычны, навука і тэхніка, спорт і г. д.

Апрача гэтага журнал мае быць багата люстраваны.

Да супрацоўніцтва ў журнале запрашаюцца ўсе беларускія пісьменьнікі як малодшыя, таксама і старэйшага пакаленьня.

Да нашых падпішчыкау і чытачоу.

„Наш Сьцяг" адзіная ў Заходняй Беларусі беларуская газэта, якая стаіць у абароне інтарэсаў працоўнага сялянства і рабочых.

Кожны, хто жадае эканамічнага дабрабыту для сваей Бацькаўшчыны, каму дорага справа яе адраджэньня, хто шануе матчыну мову павінен чытаць **„Наш Сьцяг"**, распаўсюджываць, выпісываць і дапамагаць, хто чым можа.

Сучасная ўсё ўзрастаючая дарагоўля стварае цяжкія варункі для выданьня газэты. Ад грашовага падтрыманьня праз беларускае грамадзянства залежыць рэгулярны выхад нашай часопісі.

Усе, дзеля сваей карысьці, падпісывайцеся на **„Наш Сьцяг"**—усе гуртуйцеся пад наш сьцяг!

Рэгулярна ўнасіце падпіску і даплаты.

Асабліва заклікаем амэрыканскіх беларусаў і надалей надзеляць сваей дапамогай, каб не ўпаў **„наш сьцяг"** на беспатольнай Бацькаўшчыне.

Рэдакцыя і адміністрацыя.

Пісьмо у Рэдакцыю.

Паважаны гр. Рэдактар!

Будзьце ласкавы не адмоўце надрукаваць у Вашай газэце справаздачу аб скарбоначным зборы, які адбыўся 1-га ліпня г. г. на карысьць Віленскага Прытулку.

58 скарбонак далі збору 4.414.800 м. Арганізацыйныя выдаткі—87000 м.—чыстага даходу 4.327.800.

Віленскі Беларускі Камітэт помачы пацярпеўшым ая вайны прыносіць шчырую падзяку ўсім ахвярадаўцам і прыняўшым учасьце ў зборы ахвяр.

Вілен. Белар. К-т. Помачы
пацяр. ад вайны.

Усячына.

Грозныя вешчаваньні.

„Громадский Голос" падае прароцтвы ўкраінскага варажбіта Рымара, які кажа, што ў хуткім часе ў Эўропе выбухніць вайна і рэвалюцыя. Польшча мае быць зусім разьбітай, Чэхаславаччына шмат будзе меншай як цяпер. Сэрбія будзе ваяваць з трымя народамі. Румынія будзе весьці вайну ва два фронты, а ў нутры перажываць рэвалюцыю. Францыя заблутаецца ў вялікую вайну і прайграе яе. Украіна будзе ў фэдэрацыі з Расеяй, якая будзе весьці вялікую вайну і выйграе яе. Найстрашнейшыя гады будуць 1925 і 1926. Больш менш супакоіцца аж у 1935 г. „Прарок" як відаць варожыць гледзючы на сучасную палітычную крутуху.

Здарэньне з асаднікам.

„Dzieńnik Wołyński ў № 31" з 17 чэрвеня, які выходзіць у Луцку падае гэткае здарэньне:

„У вёсцы Бобацаў, Сьвінюхскае гміны, Гарохаўскага павета быў зроблены агідны напад мяйсцовых сялян на польскага асадніка Лібэра Вавжынца.

Калі Лібэр быў спакойна заняты працай на сваей дзелянцы да яго падыйшло пяць сялян і пачалі з ім гутарыць паукраінску. Былі гэта маладыя людзі. Пасьля пачалі рабіць Лібэру закіды, чаго ён прыехаў з Польшчы, каб адабраць ад украінцаў зямлю. Лібэр пачаў ім тлумачыць, што аднак ён ня робіць ніякай крыўды суседзям украінскае нацыянальнасьці.

У адказ на гэта сяляне кінуліся на Лібэра, павалілі яго на зямлю, накінулі яму на галаву марынарку, а потым адрэзалі ўсе дзетародныя часьці цела.

Абамлелы Лібэр пралежаў некалькі гадзін у крыві на сваім полі, пакуль ня прышоў яго сын, занепакоены доўгаю адлучкаю бацькі".

Дванаццаць правілау для садоуніка.

Хто хоча мець з сада карысьць мусіць:

Восеньню.

1) Ачысьціць шкрабачкаю і выбяліць кару на пнях і на старым гальлі, абараніць дрэва ад зайцаў.

2) Перакапаць зямлю навакола дрэва у два мэтры шырынею.

3) Пагноіць дрэва адпаведным гноем.

Зімою.

4) Прарадзіць густа вырасшае гальле і падрэзаць параненае альбо сухое, „рэзы" выгладзіць острым нажом, а раны замазаць садоуніцкаю мазяю.

5). Пазьбіраць усе сухія лісьця з дрэу і спаліць, каб гэтакім чынам зьнішчыць шкадлівых гусяніц.

6) Калі збліжаецца вясна, абляпіць карчы дрэу ліпкімі апаскамі, каб не даць магчымасьці узлезаць з замлі рожным шкоднікам.

Вясною.

7) Выканаць усе тыя працы якія ня былі зроблены узімку.

8) Прышчапіць самасейкі,

9) Яшчэ раз пабяліць дрэвы вапнаю.

Летам.

10 Абараняць дрэвы ад уселякіх хвароб і шкоднікау, як гусеніцы, лічынкі, хрушчы і г. д.

11) Перад завязаньнем пладоу прыгноіць дрэвы вапнай альбо вулічным балотам.

12) Паліваць у часе сьпеку перасаджаныя дрэуцы і карчы і агулам уважаць, каб гэтыя дрэвы не цярцелі ад браку вады

Ахвяры на прэсовы фонд.

Гр. гр. Шынкевіч—20.000 м. Цырлін—58.000 м. Нікафароўскі—10.000 м. Сьвежлінскі—15.000 м. З Чыкаго па падпісному лісту—17 даляраў. З Вініпегу ад В-о—5 даляр. З Латвіі ад К.—20 л.

Курс на грошы.

Варшава 5 ліпня.

Доляры	104.000
Бяльгійскія франкі	5.200
Нямецкая марка	0.61
Франкі	6.155
10 руб. золатам	503.400

Рынковыя цэны у Вільні.

5 ліпня 1923 г.

Пшаніца 16 кг. 40.—60.000, жыта 16 кг. 40.—45.000, мука жытняя —50.000,мука пшанічная—115.000, ячмень—40.000, грэчка—39.000, авёсь—93.000, сена—23.000, гарох—39.000, салома — 13.000, моркава—76.000, буракі—15.000, бручка—45.000, картофель—25.000, цыбуля 1 ф. — 1.500, капуста квашаная — 41.000.

Мяса валовае — 280.000, мяса кап. — 380.000, цяляціна—240.000, слоніна 15.000.

Сэкрэтарыяты Беларускага Пасольскага Клюбу.

1) **Вільня**, Віленская вул. 12, кв. 6.
2) **Ліда**, I I Слабодка 8.
3) **м. Глыбокае**, Дзісьненскага пав. вул. Сенкевіча 46.
4) **Жодзішкі**, Сьвянцянскага павету кс. Годлеускі.
5) **Наваградак**, Вялікі Рынак 14.
6) **Нясьвіж**, Альбянская 28.
7) **Столбцы**, Шпітальная 22.
8) **Горадня**, Мастовая 9.
9) **Бельск**, Замкавая вул. 3, кв, 1
10) **м. Саколка**, Горадзенская вул. 34.
11) **м. Клешчэлі**, Бельскага павету.
12) **м. Крынкі**, Горадзен. павету, Горадзенская вул. 34.
13) **Пружаны**, Вуліца кс. Буткевіча, 16.

Беларускі Пасольскі Клюб, Варшава,
Вейская вул. Сойм.

Увага!

Белрусы, якія едуць у Амэрыку зьвертайцеся там па усіх справах да Беларускага Камітэту па адрасу: Whiterussian Kommitee 1632 N. Robeystr. U. S. of America. Chicago Hl.

Рэдактар-выдавец Я. Лагіновіч.

Друкарня Левін і Сын, Нямецкая 22